

Topaic 12: Laethanta Saoire agus Taisteal

Feidhmeanna

San aonad seo foghlaimoidh an rang conas:

12.1	~ ceist a chur ar dhuine an raibh sé/sí ar laethanta saoire agus an cheist sin a fhreagairt
12.2	~ fiafraí de dhuine cén áit a raibh sé/sí ar saoire agus an cheist sin a fhreagairt
12.3	~ eolas a lorg agus a thabhairt faoi lóistín
12.4	~ eolas a lorg agus a thabhairt faoin aimsir
12.5	~ fiafraí de dhuine cé a bhí leis/léi agus an cheist sin a fhreagairt
12.6	~ tuairimí a lorg agus a thabhairt faoin áit

An ghramadach

San aonad seo foghlaimoidh an rang:

• An aimsir chaite den bhriathar: <i>d'fhan, thaitin, d'ith, d'ól</i> • Ceisteanna agus freagraí san aimsir chaite: <i>ar fhan...?, ar thaitin...?, an raibh...?</i> • Na réamhfhocail i agus sa: <i>i gCeanada, sa Fhrainc</i> • Aidiachtaí: <i>deas, cairdiúil, saor, daor</i> • Na réimíreanna <i>an</i> agus <i>ró-</i>: <i>an-fhliuch, róthe</i>

Stór focal:

San aonad seo foghlaimoidh an rang:

<p>Tíortha: <i>Meiriceá, Ceanada, Sasana, an Spáinn, an Fhrainc, an Iodáil</i> An aimsir: <i>fuair, te, fliuch, scamallach, sneachta (trom)</i> Cineálacha lóistín: <i>óstán, árasán, brú, carbhán, puball, teach lóistín</i> Pointí ama: <i>seachtain, coicís, mí</i></p>

Beidh an foghlaimoír ábalta...

Labhairt	Beidh an foghlaimoír in ann ceisteanna simplí a chur ar dhaoine faoi laethanta saoire. Beidh sé/sí in ann ceisteanna a chur agus cur síos an-simplí a thabhairt faoin áit, an aimsir, an bia agus na daoine.
Cluastuisceint	Tuigfidh an foghlaimoír ceisteanna simplí agus cur síos an-simplí a bhaineann le laethanta saoire.
Léamhthuisceint	Beidh na foghlaimoír in ann na príomhfhocail agus na príomhfrásaí a bhaineann le laethanta saoire a aithint. Beidh siad in ann cur síos an-simplí ar laethanta saoire a thuisceint mar shampla, cuntas dialainne.
Scribhneoireacht	Beidh na foghlaimoír in ann frásaí an-simplí a scríobh a bhaineann le laethanta saoire a bhí acu. Mar shampla, cuntas dialainne a bhfuil cúpla abairt ann.

12.1 Ceist a chur ar dhuine an raibh sé/sí ar laethanta saoire agus an cheist sin a fhreagairt

(A) Léirigh an struchtúr thíos do na foghlaimeoirí:

<i>An raibh</i>	<i>tú</i>	<i>ar laethanta saoire</i>	<i>i mbliana?</i>	<i>Bhí</i>
<i>An raibh</i>	<i>Seán</i>	<i>ar laethanta saoire</i>	<i>i mbliana?</i>	<i>Ní raibh</i>

- Cuir na foghlaimeoirí ag obair i mbeirteanna agus iarr orthu an struchtúr thuas a chleachtadh mar seo a leanas:

Foghlaimeoir 1: *An raibh tú ar laethanta saoire i mbliana?*

Foghlaimeoir 2: *Ní raibh. An raibh tusa/tú féin ar laethanta saoire i mbliana?*

Foghlaimeoir 1: *Ní raibh.*

(B) Abair leo ansin go mbeidh sibh ag dul siar ar na tíortha a d'fhoghlaim siad níos luaithe sa chúrsa.

- Bíodh cóip déanta agat de **Bhileog 12.1 (B): Tíortha** le cur ar an osteilgeoir. Is ionann an bhileog seo agus an ceann a tugadh do na foghlaimeoirí i dTopaic 2.
- Cuir ag obair i mbeirteanna iad agus iarr orthu iarracht a dhéanamh cuimhneamh ar ainmneacha na dtíortha atá léirithe ar an bhileog. Seo na tíortha atá i gceist: *Éire, Meiriceá, An Fhrainc, Sasana, An Spáinn, An Iodáil, An Pholainn, An tSín, An Aifric Theas.*
- Cuir ceist orthu an raibh duine ar bith i dtír ar bith ar saoire i mbliana nó le cúpla bliain anuas. Scríobh ainmneacha na dtíortha sin ar an chlár.

(C) Abair leis na foghlaimeoirí go mbeidh siad ag déanamh súil siar ar conas a rá cén tír a raibh sé/sí inti ar saoire.

Gníomhaíocht 12.1 (C): Gramadach

- Tabhair cóip de **Bhileog 12.1 (C): Cúrsaí gramadaí** do gach foghlaimeoir.
- Léigh na treoracha ag barr na bileoige faoi Chuid A leo lena chinntiú go dtuigeann siad cad é atá le déanamh.
- Nuair a bheidh siad críochnaithe, déan thusa na haistriúcháin a phlé leis an rang ar fad.
- Anois, iarr orthu Cuid B den bhileog a phlé leis an duine in aice leo. Ba cheart dóibh iarracht a dhéanamh na tíortha go léir atá cosúil le chéile ó thaobh na gramadaí anseo a rangú.
- Anois, iarr orthu na rialacha a bhaineann le gach rannóg a sholáthar duit. Seo an t-eolas atá á lorg agat:

Rannóg 1: An Fhrainc, An Spáinn, An Ghearmáin, An Pholainn (*sa* + séimhiú, más féidir)

Rannóg 2 An Iodáil, An Afraic Theas (*san* mar tosaíonn ainm na tíre le guta)

Rannóg 3: Ceanada, Meiriceá, Sasana (*i* + urú, más féidir)

Rannóg 4: Albain (*in* + urú mar tosaíonn ainm na tíre le guta)

- Déan aon cheisteanna a bheidh acu faoin mhéid seo a phlé leo ach ná caith an iomarca ama air.
- Déan cleachtadh cainte le roinnt de na foghlaimeoirí anois.

Sampla:

Múinteoir: *An raibh tú ar saoire i mbliana?*

Foghlaimeoir 1: *Bhí. Bhí mé sa Spáinn.*

Múinteoir: *An raibh tusa ar saoire i mbliana?*

Foghlaimeoir 2: *Ní raibh ach bhí mé san Iodáil an bhliain seo caite.*

- Nuair a bheidh freagra tugtha ag an dara foghlaimeoir, iarr air/uirthi an cheist a chur ar an chéad duine eile agus lean ar aghaidh mar sin go dtí go mbeidh ceist curtha agus freagra tugtha ag gach foghlaimeoir sa rang.

(D) Cuir an t-eolas seo a leanas i láthair na bhfoghlaimeoirí:

Tá mé ag dul go dtí an Fhrainc / an Spáinn / An Iodáil.

Tá mé ag dul go Meiriceá / Ceanada / Sasana.

Tá mé ag dul go hAlbain.

- Cuir ceist ar na foghlaimeoirí cad a thugann siad faoi deara faoi úsáid *go* agus *go dtí* sna samplaí thuas.
- Déan cinnte go dtuigeann siad go n-úsáidtear *go* roimh ainmneacha tíortha nach bhfuil an t-alt leo (mar shampla, *Meiriceá/Ceanada*) agus *go dtí* nuair a bhíonn an t-alt in úsáid in ainm na tíre (mar shampla, *An Fhrainc, An Spáinn*). Mínígh go gcuirtear *h* roimh ainm tíre nach mbíonn an t-alt leis ach a thosaíonn le guta (*Albain*).

(E) Gníomhaíocht: Caint

- Déan cóip de **Bhileog 12.1 (B): Tíortha** agus gearr amach na cártaí difriúla a bhfuil pictiúir nó siombail orthu (9 gcinn ar fad).
- Roinn an rang ina dhá leath. Tabhair ‘Grúpa A’ ar ghrúpa amháin agus ‘Grúpa B’ ar an ghrúpa eile.
- Tabhair ceann de na cártaí do gach foghlaimeoir i nGrúpa B ar dtús. (Ná tabhair cártaí ar bith do Ghrúpa A go fóill).

- Abair leo go mbeidh tú ag iarraidh ar na foghlaimeoirí i nGrúpa A siúl anonn chuig Grúpa B agus an cheist *'An raibh tú ar laethanta saoire i mbliana'* a chur ar thriúr foghlaimeoirí i nGrúpa B.
- Mínigh gur mhaith leat go ndéarfadh na foghlaimeoirí i nGrúpa B nach raibh – go bhfuil siad ag dul go dtí an tír atá léirithe ar a gcárta an mhí seo chugainn. Mar shampla:

Foghlaimeoir ó Ghrúpa A: *An raibh tú ar laethanta saoire i mbliana?*

Foghlaimeoir ó Ghrúpa B: *Ní raibh. Tá mé ag dul go Meiriceá an mhí seo chugainn.*

- Nuair a bheidh na ceisteanna curtha ag gach foghlaimeoir as Grúpa A ar thriúr as Grúpa B, tabhair cárta eile do gach foghlaimeoir i nGrúpa A agus iarr ansin ar Ghrúpa B dul anonn agus ceisteanna a chur ar dhaoine i nGrúpa A. Mar shampla:

Foghlaimeoir ó Ghrúpa B: *An raibh (tusa) ar laethanta saoire i mbliana?*

Foghlaimeoir ó Ghrúpa A: *Ní raibh. Tá mé ag dul go dtí an Fhrainc an mhí seo chugainn.*

12.2 Fiafraí de dhuine cén áit a raibh sé/sí ar saoire agus an cheist sin a fhreagairt

- (A) Cuir na habairtí seo a leanas i láthair na bhfoghlaimeoirí:

Cén áit a raibh tú ar saoire?

Chaith mé coicís

seachtain

deireadh seachtaine fada

mí

sa Spáinn.

i Meiriceá.

i Londain.

san Iodáil.

- (B) Cuir an cheist *Cén áit a raibh tú ar saoire?* ar roinnt de na foghlaimeoirí agus iarr orthu an tréimhse ama a chaith siad san áit a insint duit.

12.3 Eolas a lorg agus a thabhairt faoi lóistín

- (A) Mínigh agus múin an cheist:

Cén cineál lóistín a bhí agat?

- (B) Mínigh agus múin:

D'fhan mé in óstán.

- Mínigh gurb é an briathar *fan* atá i gceist anseo agus go mbíonn sé scríofa mar sin *fan* san fhoclóir agus gurb í an aimsir chaite atá i gceist anseo. Cuir ceist orthu faoin

liosta a thabhairt duit de bhriathra san aimsir chaite atá feicthe acu sa chúrsa go dtí seo *ghortaigh mé, bhris mé* agus araile.

- Cuir na cineálacha seo lóistín i láthair na bhfoghlaimoirí agus déan cleachtadh orthu ar feadh tamaill.

*D'fhanamar in óstán.
árasán.
D'fhan mé i mbrú.
gcarbhán.
dteach lóistín.*

- Cuir ceisteanna mar seo a leanas ar roinnt de na foghlaimoirí:

Nuair a bhí tú ar laethanta saoire an bhliain seo caite, cén cineál lóistín a bhí agat?

(C) Gníomhaíocht: Cluastuisceint

- Tabhair cóip de **Bhileog 12.3 (C): Cén cineál lóistín?** do gach duine de na foghlaimoirí agus léigh na treoracha ag barr na bileoige leo.
- Abair leo go mbeidh siad ag éisteacht le cúigear ag caint faoin lóistín a bhí acu agus iad ar a laethanta saoire.
- Ceartaigh an gníomhaíocht ansin. Iarr ar na foghlaimoirí freagraí mar seo a thabhairt:

D'fhan Séamas i(n)...
D'fhan Daithí i(n)...

12.4 Eolas a lorg agus a thabhairt faoin aimsir

- (A) Múin an cheist seo a leanas nó cibé leagan atá oiriúnach don rang:

Cad é mar a bhí an aimsir?

- (B) Tabhair cóip de **Bhileog 12.4 (B): An Aimsir** do gach duine sa rang agus iarr orthu gach abairt a rá i do dhiaidh agus tú ag dul tríd na pictiúir.

<i>(a) Bhí sé te.</i>	<i>(f) Bhí sé grianmhar.</i>
<i>(b) Bhí sé fuar.</i>	<i>(g) Bhí sé ag cur báistí.</i>
<i>(c) Bhí sé fliuch.</i>	<i>(h) Bhí sé ag cur sneachta.</i>
<i>(d) Bhí sé gaofar.</i>	<i>(i) Bhí an aimsir go hálainn.</i>
<i>(e) Bhí sé scamallach.</i>	<i>(j) Bhí an aimsir go dona.</i>

- Déan athrá ar na habairtí seo ar feadh cúpla nóiméad. Cuir cúpla ceist mar seo a leanas ar na foghlaimoirí:

Cad é mar atá an aimsir inniu?

Cad é mar a bhí an aimsir inné/an deireadh seachtaine seo caite?

- Anois, cuir na foghlaimeoirí ag obair i mbeirteanna agus iarr orthu sealanna a ghlacadh ag cur na gceisteanna ar a chéile faoin aimsir a bhí acu ar laethanta saoire. Mar shampla:

Foghlaimeoir A: *Cad é mar a bhí an aimsir in Albain?*

Foghlaimeoir B: *Bhí sé ag cur sneachta an t-am ar fad.*

Foghlaimeoir B: *Cad é mar a bhí an aimsir sa Spáinn?*

Foghlaimeoir A: *Bhí sé grianmhar.*

- (C) Cuir an tábla seo thíos ar an chlár roimh thús an ranga nó bíodh sé réidh ar thréshoileán agat.

-6°	-0°	+6°	24°	35°	41°
rófhuar	an-fhuar	Fuar	Te	an-te	róthe

- Scríobh cúpla teocht ar an chlár agus cuir ceist ar roinnt foghlaimeoirí *Cad é mar a bhí an aimsir?* Mar shampla, má scríobhann tú 31°, ba cheart don fhoghlaimeoir freagra mar seo a thabhairt ort *Bhí sé an-te.*

(D) Gníomhaíocht: Caint

- Scríobh an méid seo a leanas ar an chlár agus déan cinnte go dtuigeann na foghlaimeoirí iad:

maidin inniu inné arú inné
an deireadh seachtaine seo caite

- Cuir i ngrúpaí de thriúr iad agus iarr orthu ceisteanna mar seo leanas a chur ar a chéile:

Ceist: *Cad é mar a bhí an aimsir anseo maidin inniu?*

Freagra: *Bhí sé te agus grianmhar.*

Ceist: *Cad é mar a bhí an aimsir anseo inné?*

Freagra: *Bhí sé an-fhuar agus gaofar.*

- Nuair a bheidh siad críochnaithe, cuir na ceisteanna ar dhaoine éagsúla sa rang agus déan cibé ceartúchán is gá.

(E) Gníomhaíocht: Cluastuisctint

- Tabhair cóip de **Bhileog 12.4 (E): An aimsir ar fud an domhain** do na foghlaimeoirí.
- Seiceáil go dtuigeann siad na siombail aimsire ag bun na bileoige agus go dtuigeann siad an sórt aimsire atá i gceist leis na teochtaí éagsúla ag bun na bileoige. Mar shampla: $35^{\circ} = an-te$
- Iarr orthu éisteacht leis an chur síos ar an aimsir i gcathracha éagsúla sa domhan agus an chathair a mheaitseáil leis an aimsir a bhí inti.
- Ceartaigh an ghníomhaíocht ansin – iarr ar fhoghlaimeoirí éagsúla a rá leat cad é mar a bhí an aimsir sna bailte éagsúla.

12.5 Fiafraí de dhuine cé a bhí leis/léi agus an cheist sin a fhreagairt

- (A) Mínigh agus múin an cheist seo leanas don rang:

Cé a bhí leat?

- (B) Iarr ar an rang smaoineamh ar na focail a bhaineann le gaolta agus cairde a d'fhoghlaim siad go dtí seo, agus fiafraigh díobh an bhféadfadh siad an cheist sin a fhreagairt.

- Éist lena dtuairimí agus ansin téigh siar ar an méid seo leanas:

<i>mo mhac</i>	<i>m'iníon</i>
<i>m'athair</i>	<i>mo mháthair</i>
<i>mo dheartháir</i>	<i>mo dheirfiúr</i>
<i>m'fhear céile</i>	<i>mo bhean chéile</i>

mo thuismitheoirí
mo pháirtí
mo theaghlach
mo chlann (= páistí)
mo chara
mo chairde

- Anois, cuir an cheist ar roinnt de na foghlaimeoirí:

Nuair a bhí tú ar laethanta saoire, cé a bhí leat?

12.6 Tuairimí a lorg agus a thabhairt faoin áit

(A) Mínigh don rang go mbeidh tú ag múineadh dóibh conas tuairimí a lorg agus a thabhairt faoin áit a raibh siad ar saoire.

- Mínigh agus múin an cheist seo leanas agus na freagraí ar an cheist sin:

Ar thaitin an áit leat? Thaitin
Níor thaitin

- Déan cleachtadh ar an cheist agus na freagraí sin. Cuir an cheist ar fhoghlaimoír amháin, lig dó freagra a thabhairt agus ansin iarr air an cheist a chur ar an chéad duine eile agus ar aghaidh mar sin go dtí go mbíonn seans faighte ag gach duine sa rang an cheist a chur agus a fhreagairt.

(B) Cuir an cheist agus na freagraí seo leanas ar an chlár nó bíodh siad ullmhaithe agat ar thréshoilseán:

Ar thaitin an áit leat? Thaitin
Níor thaitin

- Iarr orthu féachaint ar an chlár agus iarr tuairimí orthu faoin riail maidir le ceisteanna a chur san Aimsir Chaite.
- Éist lena dtuairimí agus ansin mínigh an méid seo leanas agus scríobh ar an chlár é nó taispeáin ar an osteilgeoir é.

<i>Ar +</i>	<i>séimhiú ar an bhriathar</i>	
<i>fan</i>	<i>Ar fhan tú i...</i>	<i>D'fhan/Níor fhan.</i>
<i>taitin</i>	<i>Ar thaitin an áit leat?</i>	<i>Thaitin/Níor thaitin.</i>
<i>cas</i>	<i>Ar chas tú le...?</i>	<i>Chas/Níor chas.</i>
<i>ól</i>	<i>Ar ól tú...?</i>	<i>D'ól/Níor ól.</i>
<i>ith</i>	<i>Ar ith tú...?</i>	<i>D'ith/Níor ith.</i>

- Mínigh gur mar seo a chuirtear ceist san Aimsir Chaite i gcás formhór na mbriathra sa Ghaeilge. Inis dóibh go bhfuil roinnt briathra neamhrialta ann agus go bhfuil ceann amháin feicthe acu cheanna féin.

An raibh tú sa Spáinn? Bhí/Ní raibh.

(C) Mínigh agus múin na haidiachtaí seo leanas dóibh. Tá roinnt acu feicthe acu cheana féin sa chúrsa.

<i>deas</i>	<i>cairdiúil</i>
<i>álainn</i>	<i>te</i>
<i>saor</i>	<i>daor</i>
<i>fuar</i>	<i>fliuch</i>

(D) **Gníomhaíocht: Scríbhneoireacht**

- Cuir na foghlaimoirí ag obair i mbeirteanna. Scríobh an méid seo a leanas ar an chairt agus iarr orthu abairt a scríobh faoi gach ceann de na rudaí seo a leanas ag úsáid na n-aidiachtaí ar dheis. Mar shampla: *Bhí na daoine cairdiúil.*

<i>deas</i>	<i>cairdiúil</i>
<i>álainn</i>	<i>te</i>
<i>saor</i>	<i>daor</i>
<i>fuair</i>	<i>fliuch</i>

- Éist lena gcuid abairtí ansin agus déan cibé ceartúchán is gá.

(E) Gníomhaíocht: Caint

- Bíodh cóipeanna déanta agat de **Bhileog 12. 6(E) Mo laethanta saoire** agus déan cinnte go bhfuil rólchárta do gach duine sa rang.
- Cuir ag obair i ngrúpaí de sheisear iad agus tabhair ceann de na Rólchártaí (1-6) do gach duine acu. Abair leo go bhfuil eolas faoi laethanta saoire a bhí acu ar an rólchárta. Ba cheart do gach duine ceisteanna a chur ar thriúr eile sa ghrúpa agus na ceisteanna a chuireann an triúr eile sin orthu a fhreagairt.
- Ba cheart duit an comhrá a léiriú le duine maith de na foghlaimoirí sula dtosaíonn na foghlaimoirí iad féin ar an ghníomhaíocht: Féach an sampla thíos. Má cheapann tú go bhfuil breis cleachtaidh ag teastáil uathu, d'fhéadfá an comhrá thíos a chur ar thréshoileán agus cleachtadh a dhéanamh air sula dtosaíonn siad féin ag caint.

1: *An raibh tú ar laethanta saoire i mbliana?*

2: *Bhí. Bhí mé sa Spáinn.*

1: *Ó go deas. Cé a bhí leat?*

2: *Mo bhean chéile, Síle.*

1: *Agus cén cineál lóistín a bhí agaibh?*

2: *D'fhanamar in óstán.*

1: *Cad é mar a bhí an aimsir ansin?*

2: *Bhí sé go hálainn / bhí sé go deas / bhí sé grianmhar...*

1: *Agus cad é mar a bhí an bia?*

2: *O bhí sé go deas / thaitin sé go mór liom.*

1: *Agus cad é mar a bhí na daoine?*

2: *Bhí siad an-deas / an-chairdiúil.*

- Nuair a bheidh na foghlaimoirí críochnaithe, iarr ar roinnt daoine an ghníomhaíocht a dhéanamh os comhair an ranga. Déan nóta d'aon bhotúin mhóra agus déan iad a phlé leis an rang ar fad ag deireadh na gníomhaíochta.

(F) Gníomhaíocht: Caint

- Tabhair **Bileog 12.6 (F): Cum ceist**, do na foghlaimeoirí.
- Abair leo go gcaithfidh siad ceist a chumadh do gach freagra sna boscaí.
- Léirigh an ghníomhaíocht trí uimhir cúpla bosca a léamh amach agus iarraidh ar fhoghlaimeoirí éagsúla ceist a chumadh. Mar shampla:

Bosca 1: Ceist: *Ar thaitin an áit leat?*

Freagra: *Thaitin.*

- Cuir na foghlaimeoirí ag obair i mbeirteanna.
- Iarr ar gach beirt, sealanna a thógáil ag cumadh ceisteanna don chuid eile de na boscaí.
- Le linn dóibh a bheith i mbun na gníomhaíochta téigh timpeall an tseomra agus déan nóta de chuid de na príomhdheacrachtaí a bhíonn acu.
- Nuair a bhíonn siad críochnaithe, ceartaigh an ghníomhaíocht trí iarraidh ar dhaoine éagsúla na ceisteanna a chumadh.
- Déan athbhreithniú ar aon rud a raibh deacrachtaí ag na foghlaimeoirí leis.

(G) Gníomhaíocht: Cluastuiscint

- Tabhair cóip de **Bhileog 12.6 (G): Ar thaitin an tsaoire leo?** do gach foghlaimeoir.
- Léigh na treoracha ag barr na bileoige leo lena chinntiú go dtuigeann siad cad é go díreach atá le déanamh acu.
- Lig dóibh éisteacht leis na míreanna uair nó dhó agus ceartaigh an ghníomhaíocht ansin.

(H) Gníomhaíocht: Cluastuiscint agus Léamhthuiscint

- Tabhair cóip de **Bhileog 12.6 (H): An freagra is fearr** do gach duine sa rang agus léigh na treoracha ag barr na bileoige leo.
- Nuair a bheidh siad críochnaithe, déan an ghníomhaíocht a cheartú.
- Ansin, cuir i mbeirteanna iad agus iarr orthu iarracht a dhéanamh na ceisteanna a cuireadh a scríobh in aice leis an fhreagra ceart.
- Ceartaigh a gcuid iarrachtaí.

(I) Gníomhaíocht: Cluastuiscint agus léamhthuiscint

- Tabhair cóip de **Bhileog 12.6 (I), Cé a dúirt é?** do gach duine sa rang.

- Léigh na treoracha ag barr na bileoige leo agus tabhair seans dóibh éisteacht leis na míreanna ar an dlúthdhiosca uair nó dhó.
- Ceartaigh an ghníomhaíocht ansin.

(J) Gníomhaíocht: Léamhthuiscint agus gramadach

Is féidir an ghníomhaíocht seo a dhéanamh sa rang nó a thabhairt dóibh mar obair bhaile.

- Tabhair cóip de **Bhileog 12.6 (J) Cárta poist** do gach duine sa rang.
- Iarr orthu na bearnaí a líonadh le focal nó focail oiriúnacha as A, B, C nó D.
- Ceartaigh an ghníomhaíocht ansin – lig do na foghlaimeoirí na freagraí a thabhairt.

(K) Gníomhaíocht: Foghraíocht

- Míniú do na foghlaimeoirí go mbeidh siad ag déanamh cleachtadh foghraíochta agus go mbeidh siad ag díriú ar na fuaimeanna ‘t’ séimhithe.
- Scríobh seo a leanas ar an chlár.

1. *Thaitin*
2. *Te*
3. *Róthe*
4. *Téann*
5. *Ní théann*
6. *Tosaíonn*
7. *Ní thosaíonn*

- Abair leo go ndéarfadh tusa na focail thuas nó go gcloisfidh siad ar an dlúthdhiosca iad (**CUID A**). Iarr orthu éisteacht go háirithe leis na fuaimeanna ‘th’ agus tú á rá.
- Iarr orthu ansin na focail agus na fuaimeanna thuas a rá i do dhiaidh.
- Abair leo go seinnfidh tú an dlúthdhiosca anois agus iarr orthu éisteacht leis na focail sin ar an dlúthdhiosca agus ansin le habairtí a bhfuil an fhuaim sin iontu.
- Seinn an dlúthdhiosca (**CUID B**) nó abair na habairtí thíos:

1. *Thaitin an áit liom.*
2. *Bhí sé te.*
3. *Bhí sé róthe.*
4. *Téann sé ag snámh gach lá.*
5. *Ní théann sé ag siúl rómhinic.*
6. *Tosaíonn an díoscó ar a deich.*
7. *Ní thosaíonn an seisiún go dtí a haon déag.*

- Abair leo go seinnfidh tú an dlúthdhiosca arís agus go stopfaidh tú é i ndiaidh gach abairte agus gur mhaith leat iad gach abairt a rá i ndiaidh í a chloisteáil ar an dlúthdhiosca.
- Nuair a bheidh an dlúthdhiosca seinnte agat uair amháin agus athrá déanta acu mar ghrúpa uair amháin, seinn an dlúthdhiosca arís ach an t-am seo, iarr ar fhoghlaimoirí éagsúla an abairt a rá a dúradh ar an dlúthdhiosca.
- Éist leo agus déan cibé athchleachtadh is gá sula gcuirfidh tú deireadh leis an ghníomhaíocht.

(L) Gníomhaíocht: Scríbhneoireacht

Is féidir an ghníomhaíocht seo a dhéanamh sa rang nó a thabhairt dóibh mar obair bhaile.

- Tabhair cóip de **Bhileog 12.6 (L): Dialann Lorcáin** do gach foghlaimoir agus léigh na treoracha ag barr na bileoige leo.
- Iarr orthu na bearnaí a líonadh ina n-aonar ar dtús agus ansin nuair a bheidh siad críochnaithe, ba cheart dóibh a gcuid freagraí a phlé leis an duine in aice leo.
- Ansin, déan thusa na focail a phlé leo. Má mholann duine focal atá mícheart – cuir ceist ar na foghlaimoirí eile míniú a thabhairt ar cén fáth a bhfuil sé mícheart agus lig dóibh rogha eile a mholadh.

